

Poštnina plačana v gotovini

NAŠA ZVEZDA

ŠTEV. 5.

V LJUBLJANI, 1. DECEMBRA 1938

LETO VIII.

za dijakinje

*Rafael:
Adventni
prizor*

Zmaga duha nad snovjo

Duh je tisto, po čemer je človek res človek. Duh umsko spoznava in sodi, čustvuje in stremi. Duh gradi znanosti in ustvarja umotvore; duh je podlaga svobodnosti in npravnosti. Duh nam daje dostojanstvo osebe. Duh je tista sila v nas, ki podira vse meje, razdalje in čase. Zaradi duševnosti se tudi naša telesnost dviga nad telesnost drugih bitij.

Naša telesnost je bivališče, sodelavec in sodrug naše duhovnosti. Zaradi duha bomo ostali in živeli vekomaj; zaradi duha bo vstalo in večno živelo tudi naše telo.

Človek je torej čudovit spoj dveh tako si različnih sestavin: telesnosti in duha. Nista si pa enako vredni sestavini. Duh ne sme biti podrejen telesu, ampak mora po Stvarnikovi zamisli ohranjati in vzdrževati prvenstvo in gospostvo nad snovjo.

Prvotno je tako bilo. Pa je prišel izvirni greh in razdril to pravilno razmerje. Oslabil je uvidevnost uma in moč volje, telesnost je pa podaril do upornosti. Človek je hotel biti Bogu enak in od Boga nezavisen; bil je pa ponižan, duša se mu mora naporno boriti za vodilno oblast.

To nasprotje med duhom in telesom je tragična usoda vsakega človeka. To nasprotje je pogoj za zmage in poraze. Vsaka krepost je uveljavljanje duha, večina grehov je pa uveljavljanje uporne človeške telesnosti.

*

Blatna in umazana reka izvirnega greha in njegovih posledic se vleče skozi vso človeško zgodovino. Včasih narašča, včasih upada. Dandanes se bučno nese in razliva.

Upornost telesa zoper duha se javlja in izživlja zlasti v materialistični miselnosti, ki obožuje snov in telesnost ter ji prisoja vse pravice. Kotí se v marksizmu in komunizmu, v veri v kri in raso in še v drugih oblikah. Materialistično pojmovanje življenja se pase in uveljavlja po premnogih palačah, pa tudi med trohnečimi stenami mnogih barak. Materializem poudarja in vzbuja nižjo, telesno, nagonsko stran v človeku; nagone, ki so od Stvarnika določeni, da naj pokorno služijo, proglašajo za vodnike in gospodarje.

Materialistična miselnost sega tudi med dijaštvo. Časopisi in knjige, kino, izrodki umetnosti jo mnogokrat širijo. Dokaj mladih ljudi jo iz lastnih družin in iz družabnih stikov nosi v javnost. Dokaj mladih slovenskih ljudi se ji je zapisalo in se ji zapisuje.

*

Ena, samo ena je bila med Adamovim potomstvom, ki ni čutila nasprotja med uporno telesnostjo in popuščajočo duhovnostjo. Le ena je bila, ki ni nikoli pozelela, čemur bi se pamet morala upirati. Le ena je bila, ki je imela svojo naravo vselej popolnoma urejeno. Iz vrst ženstva je bila. Brezmadežna. Tista, ki od tega umazanega veletoka ni bila oškropljena niti s kapljico.

Brezmadežna je mlademu človeku sveto Znamenje, ki mu kaže pravo smer, kaže pa tudi vire moči. Obojega potrebujemo: življenjskih smernic, pa tudi moči in pomoči zanje.

Cesar Avgust je izdal mnogo odlokov, kako zaježiti nenravnost in propalost tiste dobe. Pa je le deloma uspel. Svojo lastno hčer Julijo je moral zaradi propalosti izgnati iz Rima. Ni ji mogel pokazati svetega vzora, ne ji dati moči za zmago.

Brezmadežna je pa tudi mati. Mati Sina, ki nas čaka z obiljem milosti.

Slovensko krščansko dekle! Za 8. december se vnovič zazri v podobno brez madeža spočete! Zazri se vanjo s spoštovanjem in ljubeznijo, s hvaležnostjo in z lepimi sklepi. Vnovič skleni, tako iti skozi mladost, kakor ti kaže Ona: trdno verujoča in vsa obrnjena v Boga in božjo voljo, ponižna in naše pozablajoča, obzirno dobra in razumevajoča, vsa čista in deviška.

Kongreganistinja, s tiho radostjo zopet izreci pred Njo besede posvečenja: »Izvolim te danes za svojo gospo, zavetnico in mater.« Brezmadežna ti bodi življenjski program.

Tudi apostolski program laičnega apostolata med součenkami in znankami. Saj je Marija živela za Boga, za Sina, za božje kraljestvo v ljudeh, za prave vrednote človeštva. Zato se s sveto pripravljenostjo ustavi tudi pri nadaljnjih besedah posvečenja: »Skrbela bom po svojih močeh, da ti bodo tudi drugi služili in te ljubili.«

Z duhovnostjo pa tudi prava veselost. Saj je Brezmadežna tudi Mati svetega veselja. Tistega pravega, globokega veselja, ki je v človeku, ki je svojo notranjost dal v red in nižje podredil višjemu, telo in njegove nagone podvrgel duši.

Brezgrešni

*Dvignjena nad visokosti,
polna milosti, blagosti,
v dvanaajsterih zvezd svetlosti,
Večni hodi k tebi v gosti.*

*Plamen v naših bolečinah,
stoj dobrotno na višinah,
naj te vidimo v milinah,
kadar grémo po teminah.*

*Sprejmi v svoje dobre róke
tavajoče nas otroke,
čez prepade nas globoke
vodi na goré visoke.*

Silvin Sardenko.

Adventne misli

Naš čas je strašen »advent«, prihod nečesa velikega in usodno pomembnega. Dnevi so silno resni. Odgovornost mladega rodu pred zgodovino in Bogom je velika. Tako čudovito naglo beži čas mimo nas. Neusmiljeno se vrti kolo življenja od vzhoda do zahoda in ruši pod sabo srečo in nesrečo, mir in nemir, veselje in trpljenje milijonov. In za vsem tem vrvenjem se skriva groza prитайenega molka. Svet je sredi svojega kaotičnega vrvenja onemel. Duše so okamenele, njih blesk je ugasnil, njihova pesem je umolknila. V tej zmedi časov je kraljestvo božje (to je naša največja dolžnost) včasih samo tihi, prav tihi sen: seme vsejano v težko, nerodovitno zemljo, sanjajoče pod mrzlo, mrtvaško belo odejo. In se zdi, kakor da tudi Bog molči: »Bog, katerega molk je neskončno globok, Bog, ki je tako tih, da ga hrup svetá pregluší, Bog, ki čaka, Bog, preko katerega vrši vihar svetá, Bog, ki je čakajoči molk večnosti,« kakor pravi filozof Erik Przywara.

In vendar ima trenutno okrog 350 milijonov ljudi izkaznico kraljestva božjega v svojih rokah. Kako številni je ta božji rod, in kaj vse bi lahko ustvaril, ko bi tudi v duši nosil pečat božjega otroštva in ogenj prave dobrote in resnične pravičnosti...!

V teh razrvanih dneh bi nam moral biti vsak tih trenutek dragocen. Vsaka ura, ki nam prinaša nekoliko samote in miru, je važnejša kakor sto dni nemesenega dela in nemirnega tavanja. Treba je pogledati v dušo, narediti račun o dobroti in zlobi, o ljubezni in sovraštvu, o veri, dvomih in neveri.

V tiho adventno jutro bom prižgal le eno lučko: Misel, da nam je krščanstvo dom in ne tujina. V njem smo vzrastli; ob njem smo duhovno zoreli; v njem smo našli nekoliko sreče, miru in veselja. Nam je krščanstvo dom. Nekristjanom je lahko Cerkev tujina, nam ni.

Dom pa nalaga dolžnosti. Zato, ker je dom. Svoj dom moramo poznati. Dom je tisti kos svetá, ki nam ga je Bog namenil. Doma pozna človek vsak kotiček. Vsaka stvar v njem ima svojo ceno, ker je spomin na osebe in dogodke. Vse ima svojo posebno lepoto, ki je lepota domačnosti.

Ta misel, da nam je krščanstvo dom, ki nalaga dolžnosti, bi nas morala vsepovsod spremljati. Tudi tiste, ki dvomijo, da je krščanska vera njihov pravi dom. Tudi tiste, ki mislijo, da so bili v tem velikem domu samo najdenčki in zato tujci. In celo tiste, ki mislijo, da so jim pravi dom prikrili in jih samo prisilili, da delajo tlako (duševno tlako) tujcem. V vseh teh dvomih ostane vsaj dolžnost najresnejšega iskanja prave resnice, to je: pravega, resničnega duhovnega doma. To je dolžnost, ki se ji nikdo brez krivde odtegniti ne more in ne sme. Saj je prav mogoče, da se bo marsikomu v tem resnem iskanju odkrila resnica, da je bil njegov sum neupravičen in dvom brez podlage.

Vem, v mladem človeku se prav rada zbudi misel, da je drugod boljše. Tujina ga vabi. Tujina sveta in tujina duha. Neka pisateljica pripoveduje, kako si je nekoč kot otrok zaželela drugam. K sosedovim je hotela. Svoji materi je rekla: »Nič več ne bom vaša, sosedova bom.« In je povezala svoje stvari in odšla k sosedovim. Mislila je, da bo tam prijetneje. Zdelo se je, da pečejo sosedova mama boljši kruh kakor doma. Odšla je. Pa se je še isti dan vsa razočarana vrnila in je prosila svojo mater odpuščanja. To je zgodba, ki se je že milijonkrat ponovila.

Naj nam bo krščanstvo res pravi dom. Še enkrat pogledjmo v obraz očetu in materi, bratom in sestram; še enkrat pregledjmo sobe in vrt, polja in travnike, in vse, kar tvori naš dom. Še enkrat! Z jasnejšim očesom, z večjo resnicoljubnostjo in z večjo hvaležnostjo. Mogoče pa je vendarle vreden naše ljubezni. Mogoče pa je le dragocen, nenadomestljiv, svet. Mogoče pa je le naš pravi dom.

Neki francoski učenjak, ki pozna krščanstvo in življenje, pravi zelo dobro, da še ni mogoče ničesar točnega in veljavnega povedati o novem duhovnem domu, ki bi naj krščanskega nadomestil. Tega novega doma še sploh ni. Novo sonce še ni vzšlo. Staro (misli s tem krščanstvo) je sicer zašlo za tisoče in milijone, a svetloba, v kateri tudi neverni gledajo svet, je svetloba starega sonca, ki je zašlo. To je svetloba po sončnem zatonu. Svetloba, ki prehaja v somrak in se bo spremenila v temo.

Zdi se, kakor da je ta tema vedno gostejša. Ljudje izgubljajo pamet in mir, ker postaja temno. Boga so ubili. Vsaj mislijo, da so ga ubili, čeprav so ubili samo svojo dušo. Ločili so se od vira življenja. So kakor drobci zemlje, ki bi se odtrgal od celote in drvel v hlad brez-krajnega vsemirja. Ljudje, ki gledajo to blazno početje človeštva, ki se trga od Boga v stran, čakajo in gledajo, kaj se bo zgodilo. Nekateri vedo, da bo konec duhovne smrti človeštva. Drugi govore samo pogojno in računajo tudi z možnostjo, da Boga ni. Ako ga ni, potem se nikdo ne mor od njega odtrgati. Ako ga ni, potem ne more odpad od njega nikomur škodovati. Prof. Alfred Adler pravi: »Če je Bog, Bog Stvarnik, vsemogočni Gospodar in nositelj življenja in vsega dogajanja, potem bi moralo zani-kanje njegovega bivanja povzročiti takšen duševni in družabni pretres, tako zmedo in toliko nevroz, da bi en sam klic tega človeštva, ki je bilo ogoljufano za Boga, poklical Boga zopet nazaj v ta brezbožni svet.« Kdo ne čuti tega duševnega in družabnega pretresa? Kdo ne vidi zmede in brezglavosti? Kdo ne spozna, da si je človeštvo samo izpodkopal korenine, iz katerih je dobivalo življenje? Ali mora trpljenje postati res še vse hujše, preden bo ta klic človeštva po Bogu znova preglušil molk noči, v katero padamo? Ko bi vsaj mi našli pravo pot!

Mislite o tem! Mislite o krščanstvu, ki naj bi nam bilo dom! O Kristusu, ki nam je brat. — Da, kljub vsej nezvestobi: brat, edini pravi brat. Mogoče mu potem v zahvalo in pozdrav zapojemo pesem:

Mi smo tvoji tisočkrat,
Kralj, ki greš pred nami,
naš nebeški brat!

*K nebu pozzdignimo solzne oči!
Jutranja zvezda na nebu žari:
Zdrava, Marija, zvezda danica,
zdrava, prelepa, presveta Devica!*

*Sestre, pogledjte, kakó se dani!
Jutro se soita iz temne noči:
Kristus se bliža, Kristus prihaja
k revnim zemljanom iz svetega raja.*

*Kristus je blizu, pripravimo pot!
Kmalu bo prišel Zveličar Gospod.
Bodi zahvaljen, vekomaj slavljen,
ljubi Zveličar, Mesija pozdravljen!*

*Raj je zapravljen, nebó je zaprto,
v revščini kliče človeštvo potrto:
Zvezda Danica, prikaži se, vstani!
Kristusa — Sonce človeštvo oznani.*

*Svet je razburkan kot morje besneče,
v motnih valovih zdihuje proseče:
Zvezda Danica, umiri viharje,
reši pogina nesrečne mornarje!*

*Sveta Marija, milosti polna,
srca človeška so revna in bolna,
Kristusa pošlji, da duše ozdravi,
ter jih na božič dostojno pripravi!*

Dr. Al. Kuhar

Beseda sladka — domovina

(Ob dvajsetletnici Jugoslavije.)

Po vsej Jugoslaviji je zavalovilo slavnostno razpoloženje. Letos praznujemo dvajset let, odkar živimo v narodni državi. Vse te veličastne proslave razodevajo vsemu svetu in predvsem nam samim, da naš narod ljubi domačo državo. Naše ljudstvo in zlasti naša mladina je kriknila v svet svojo srečo, da živi v državi, ki je njegova last in postavljena, da brani njegovo blaginjo.

Letos ob dvajsetletnici vemo in verjamemo, da imamo v tej svoji državi zavarovane vse svoje pravice, saj smo njen bistveni del. Danes vemo, da bo država branila naše meje, za katerimi lahko mirno razvijamo lastno življenje. Globoko smo prepričani, da je naša sveta dolžnost, da to našo državo krepiamo in rade volje doprinašamo žrtve za njeno rast in njen razmah, saj je vse v naš prid.

Čim močnejša bo država na znotraj in na zunaj, tem prej bo mogla reševati vprašanja, na katera čakamo odgovora v imenu naše krvi in naše kulture — da bomo vsi Slovenci pod streho hiše ene.

Tej naši ljubljeni Jugoslaviji, ki se je rodila iz skozi stoletja obilno prelite krvi, tej domovini, ki je naša last, naša obramba in jamstvo za naše trajanje, prisegamo zvestobo in goreče prosimo Boga, da jo čuva in krepi.

Plesna vaja

Trideset sling.

Pred velikimi prazniki je začutil profesor Tilen v razredu strašansko praznoto. Verouk je učil. Enakomerno so tekle ura za uro, vse enolične, šolske, uradne, tako puste, da se jih je ustrašil. Trideset kipov je bilo razstavljenih v klopeh. Vsi so nosili sorodne maske in vsi so bili trdi, mrki, negibni. Večkrat je poizkusil, da bi razgibal te granitne obraze. Govoril jim je pristrčno, gorkò, dihal je vanje toploto, vlival jim je življenje — toda obrazi so ostali kameniti, nedostopni za toploto in življenje. Le tu in tam se je zarežala v obraz zasmehljiva poteza, pa se je bliskovito zabrisala, da bi skrila notranjost, ki je bila zaprta s sedmerimi pečati.

Grozotne so take šolske ure. Govoriš, navdušuješ, prosiš, vabiš, pa ne najdeš odmeva. Trideset sfing je pred teboj. Molče poslušajo, gledajo v tla in brezčutno čakajo, da prenehaš. Še tistih par, ki se spogledajo, hitro umakne pogled, da ne bi opazil, kaj je v njih dušah. Le to bi čital iz topih obrazov: »Čemu se neki navdušuje? Kaj nam mar njegovih besed? Zakaj se hoče vriniti v naše zasebno življenje? Saj smo vendar v šoli: med šolo in življenjem je pa visok plot, betonski zid in na njem napis: Prepovedan vstop!«

Tiste dni pa pred Marijinim praznikom v adventu se je profesor Tilen razvnel. »Če je še kaj deklitstva v vas, vsaj za ta praznik ne mečite blata v Brezmadežno!«

Vabila.

V mračni veži so viseli na zidu razni letaki. Zdelo se je, da si v veži mestnega kina. Vsa vabila so nosila ob spodnjem robu uradni pečat in podpis. Pred plakati so se drenjale gruče dijakinj. Največja gneča je nastala pred velikim, moderno našemljenim vabilom, ki je nosilo venec rdečih srčkov in mastno tiskan naslov: »Ples ljubezni.« Udeleženci plesnih vaj so vabili na plesni venček ravno na predvečer Brezmadežne. »Sproščena mladost«, »Ure hrepenenja«, »Klic ljubezni«, »Rdeče lučke«, »Večerni raj«, »Radost mladih src« — toda vse pod primernim nadzorstvom in postavnim dovoljenjem.

»To bo lepo, Mara! Pojdeš?«

Slinge so zaživele. Oči so se bliskale, ustna šepetala, domišljija je vstajala, rastla, prekipevala — obrazi so dobili svojske izraze.

»Samo za sedmo in osmo!« Kar je bilo nižjih, so užaljene oporekale: »Škoda!«

V razglasni omari je za steklom viselo skromno vabilce. »Akademija v proslavo Brezmadežne.« Tanke višnjeve črke so klicale k predstavi. Pod njimi je bila narisana lilija. Pred tem vabilom ni bilo drenja.

»To so pa one...!«

Sfinge so se namrdnile in zaničljiv nasmeh jim je igral okrog ust. »Naprej, to ni za nas!« Na stopnišču je Sonja ujela Maro. Za roko jo je prijela in zapičila vanjo žareče oči: »Majda, pojdeš?«

»Kam?«

»Na ples!«

»Ne vem.« — — —

»Šleva si, Mara! Tako deklè, pa rine med lilije!«

- »Tebi nič mar, Sonja!«
 »Meni ne! Pa je nekomu drugemu!«
 »Komu?«

Bliskovito ji je pomolila pismo z lepo ovojnico.

- »Mirko ga pošilja — zate!«

Zardela je v lica, nagloma odprla pismo in vzela v roke vabilo z rdečimi srčki. Ob robu je bilo napisano: Debes venire! (Moraš priti.) Po stopnicah je prišel šolski sluga. Preplašena je skrila pismo in odhitela v razred. V zvezku je ležalo drugo vabilo na Akademijo v čast Brezmadežni. Od tretje šole je bila vpisana v kongregacijo.

Kako je prešla ta šolska ura, Mara ni vedela. Pred njenimi očmi so se vrteli rdečki srčki, ob njih pa je rastle bela lilija. V srcu pa ji je kljubovalo: »Izbiraj! Med dvojno mladostjo in dvojnim življenjem!«

Na cesti jo je dohitela Sonja.

- »Torej?«
 »Nisem se še odločila!«
 »Ob osmih se začne. Pripravi toaletto! Pridem k tebi!«
 »Nikar ne hodi! Stara mama je pri nas!«
 »Ha, ha! Pa jo vzemi s seboj za garde damo!«
 »Pred praznikom je!«
 »Tem bolje! Bomo vsaj zjutraj lahko poležale.«
 »Ne vem, kaj poreče mama.«
 »In — Mirko?«

Zavila je v tiho ulico. Gosta megla se je sprehajala ob hišah. Silila je v usta, težila misli in rezala v srce. Otroci so stali ob izložbah in se smejali parkeljnem. »Pa me le nisi vzela, krampež črni!«

Dve materi.

Z jutranjim vlakom je prišla stara mama. Na postaji sta jo čakale mlajše sestre Barica in Zdenka. Prinesla je stara mama s seboj veliko torbo. Vsako leto je prišla na obisk pred praznikom. »Za Miklavža hodim. Par dni se zakasnim, pa vama vseeno prinesem. Za Marin god moram priti. Pa še k frančiškankom stopim k spovedi. Lepo je v tej cerkvi. Toliko lučk, kot na nebu! V oltarju pa stoji precartana Mati božja med dvanajstimi zvezdami! To bo jutri lepo!«

Obe deklici sta golčali kakor golobčka: »Težko smo vas čakali! Piškote smo spekli, pa torto za Maro. Vsa soba je v vencih. Nocoj bomo vezovali Maro. Na akademijo pojdemo, jutri pa k shodu. Barica bo sprejeta v kongregacijo. Lepo obleko ima, pa čisto nove čevlje! Škoda, da je popoldne šola! Bo pa zvečer toliko lepše!«

»Pri vas je lepo!« je pritrjevala stara mama. »Lepo je zato, ker ste pridne. Ali je Mara tudi pridna?«

»Je. Veste, velika je že, v sedmo hodi. Pa krasno obleko ji je kupila mama za Miklavža. Boste videli! Plesna obleka je, brez rokavov.«

Starka je obstala. Zazeblo jo je v duši. Čutila je, da se ti njeni otroci pogrezajo v mestno življenje. Vsako leto bolj globoko.

- »Kaj Mara pleše?«
 »K plesnim vajam hodi.«
 »Pa jo mama pusti?«
 »Zakaj pa ne? Saj je dovoljeno. Nocoj bo pa šla na akademijo.«

Stara mama je utihnila. Počasi, s težkim korakom je stopala po cesti. Avtomobili so švigali z neznansko hitrostjo. Ni utegnila niti misliti. Le ena

misel se je zarila v njeno srce: »Preveč popušča!« Z veselim krikom sta jo deklici pripeljali na dom.

V okrašeni sobi sta sedeli mati in hči. Dekleti sta se pripravljali za voščilo. Mara si je spletala lase. Zgovorna je bila Marina mama, toda skrivala je pred staro materjo načrte, ki sta jih zasnovali z Maro. »Mesto je čisto nov svet. Če ne plavaš z njim, te pogoltne. Z ruto na glavi sem prišla semkaj pred leti. Zemlja se me je držala in celó govornica je dišala po deželi. Treba se je bilo prilagoditi mestu. Klobuk sem si kupila in nerodno mi je bilo, ko sem ga prvič dala na glavo. Mož me je špikal'. Počasi sem se privadila klobuku in klobuk se je privadil glavi. Danes bi me bilo sram iti gologlavi ali z ruto na ulico. Mesto stavi na človeka velike zahteve. Imeti moraš salon, kopalnico, ogledala in še sto drugih predmetov, ki jih na kmetih ne poznate. Dekleta rastejo v gospodične. Prihajajo gostje na obisk in treba se je privaditi mestni družbi. Zakaj bi moje hčerke zastajale za drugimi? Kar je še na meni kmečkega, podeželskega, to mora v dekletih izginiti. Nič ne rečem: molitev mora biti. Zato že skrbim. V kongregacijo sem jih poslala. Tam so gospodične, ki znajo tudi pobožnost prikrojiti mestu. A mesto se mora poznati tudi v cerkvi!«

Starka je molče poslušala. Pred njenimi očmi se je podiralo nekaj velikega: mesto je požrlo domačo vas in celo cerkev sredi hiš je pogoltnilo.

Počasi je izmotala vprašanje: »Kaj Mara res pleše?«

Hči je lagala, nerodno je postavljala besede: »Lahko plešejo, toda naša še ne! Igra pa pri kongregaciji, veste, zelo spretno igra na odru. Tudi nocoj bo nastopila kot mestna dama z obleko brez rokavov. Saj bi vas vzela s seboj, pa se bo zavleklo!«

»Jaz pojdem k frančiškanom, zjutraj bom vstala navsezgodaj.«

Večerjali so in voščili Mari za god. Tudi stara mama ji je stisnila roko in jo pogledala globoko v oči: »Marica, da boš ostala pridna, kakor druga leta!« Dekle je poljubila starko in jo objela. Stara mama ji je odmaknila gole roke in se obrnila stran. Zunaj je zapel zvonec.

»Pojdeš?«

»Pst!«

Čuti je bilo le pritajeno šušljanje v veži. Sonja je prišla po Maro.

»Sedaj pa le hitro, iskat so jo prišle! Dekleta, na akademijo, da ne zamudimo!«

Odpravile so se, ugasnile luč, zaklenile vrata in odšle. Stara mama je zavila k frančiškanom, mati z dvema mlajšima h akademiji, Mara s Sonjo in njeno teto pa — na ples.

Prva se je vrnila stara mama. Odklenila je vrata in stopila v sobo. Na Marini mizici je stala v okviru slika mladega človeka, zasanjanih oči in prešerno počesanega. Legla je v posteljo in dolgo ni mogla zaspati. Molila je k božji Materi za Maro. Vrnila se je s hčerkami tudi mati. Mare pa ni bilo. Stara mama se je delala, da spi. Ura je tekla za uro. Že je zvonilo pri frančiškanih. Milo-otožno so se razlivali zvonovi po mestu. Starka je vstala, se oblekla, zavila v ruto in odšla po stopnicah. Hiša je bila pokojna. Pred vežnimi vrati pa je zaslišala smeh. Nekdo je iskal ključavnico.

»Potihoma, Mirko, da jih ne zbudiš!«

»Si zadovoljna, Mara?«

»Sem!«

»Sijajna zabava, kaj? Rdeče lučke, ples, slaščice, liker.«

Sonja se je smejala na ves glas.

Po mokrih pločnikih so hitele ženice v cerkev.

»Lej jih, tercialko!«

Vežna vrata so zaškripala in se odprla. Pred gručo razposajenih ljudi je stopila stara mama. Pogleda sta se srečala. Mara je odrevenela, sunkoma se je pognala po stopnicah in izginila v temo. Ostali so se zakrohotali. Za hrbtom odhajajoče starke je siknila Sonja: »Tercialka!« — — —

Zastonj so zjutraj čakali na staro mamo. Ni se vrnila. Iskali so jo po cerkvah, pa je niso našli. Odpeljala se je domov z boleščjo v duši.

Nikdar več je niso videli v mestu.

IZ NAŠIH GREDIC

Dr. Joža Pogačnik:

Kako delate?

Kongreganistinke se snidejo. Veselo pozdravljanje . . . Ko se prvo veselje malce vnese, se pogovarjajo o vsem mogočem in tudi nemogočem, največ seveda o šoli in profesorjih ter — o obleki. Včasih pa le pride tudi kongregacija na vrsto.

»Kako delate pri vas?«

»Tako in tako. In pri vas?«

Navadno precej drugače. — Splošna pravila res dovoljujejo mnogo svobode za kongregacijske sestanke, toda okvir le nudijo. Naj povem, kako smo si pri naši kongregaciji (imena ne povem!) v okviru pravila 5. uredili sestanke. Za vzor smo vzeli — bogoslužje. V cerkvi imamo: molitev, odlomek sv. pisma z razlago (pridigo) in daritev ali (recimo pri večernicah) blagoslov. Tako se nam je zdelo najzvarnejše, da 1. najprej molimo Pridi Sveti Duh in zdravamarijo, 2. nato pridejo oznanila: ugotovimo prisotne in odsotne, prednik ali voditelj povesta sklepe sej in naročila za obhajilo ali karkoli, 3. nato beremo odlomek sv. pisma (n. pr. Tobijo, knjigo Modrosti, Dela apostolov, pisma sv. Pavla), ki ga voditelj razloži; radi beremo tudi kaj iz Slomškovih pridig, 4. nato pride versko ali versko-kulturno predavanje (kadar imamo mesečni shod, pa voditeljev daljši govor), po predavanju pa 5. razgovor in 6. vse drugo; želje, vprašanja, »slučajnosti«, 7. sklenemo z molitvijo za kongregacijo, kadar imamo pravi shod, z litanijami.

S tem razporedom smo zelo zadovoljni. Tudi pravila — saj so dovolj preizkušena — nam dajo prav. Ta red nam nudi mnogo pestrosti pri sestanku in nas sili k temeljitemu delu v kongregaciji. Zelo važno je, da so člani sami delavni. Ti morajo nositi glavno težo sestanka, ni prav, da bi, kakor delajo ponekod, vse bilo delo voditelja. Kimavci niso za kongregacijo.

Čudno, da nekateri še vedno mislijo, da store voditelju veselje, morda celo uslugo, če pridejo v kongregacijo in k sestanku. Kakor da s tem ustrezajo, ker se »iz dobrote žrtvujejo« in pridejo. Taki naj kaj brž izstopijo! Kongregacija je milost, za mnoge velika, velika milost. Koliko mladih deklet bi se zgubilo, morda tudi za večno, če bi ne bile vstopile v kongregacijo! Za to milost bodi vedno hvaležna in veseli se, da smeš h kongregaciji in k sestanku. Prav zato moraš tudi za kongregacijo nekaj žrtvovati. Vsaj majhno članarino naj ima vsaka kongregacija. Ko si odtrgaš n. pr. mesečno dinar, sebe vedno znova prepričuješ, da uživaš po kongregaciji mnogo dobrot, za katere se pač moraš s članarino oddolžiti. Kdor nič ne žrtvuje, tudi darov ne zna ceniti.

Pri sestanku morajo biti vsi točni: voditelj, odbor in članice. V točnosti je mnogo discipline in velik etični kapital. Pa tudi kontrola navzočih in odsotnih mora biti vedno izvedena. Slab je človek, in če ga ne priganjaš, bo tudi »elitni« človek popuščal in kmalu, kmalu v svojem idealizmu kar opešal. Kontrolo izvedete zelo preprosto in pregledno takole: tajnica — še boljse vratarica (nižja služba) ima abecedni zapisnik vseh članic, na vrh zapiše datume sestankov. Za prisotne ne naredi v okenčku nobenega znaka, odsotni dobe v svoj predalček minus; ko se opravičijo, se minus spremeni v plus (križec). Tako že pogled v kontrolni zapisnik nudi točno sliko za vsako članico in pregled prisotnosti za vsak sestanek posebej.

Se eno je važno: medsebojno zaupanje. Kaj rada se naseli v dekliskem srečanju zoper tovarišico; kmalu nastane iz tega čustvena in nenameravana zmrza, ki vse početje tovarišice, zlasti odbornice, črno presoja in seveda tudi obsoja.

Mirznja si dá duška tudi v besedi — v kritiziranju, morda celo zabavljanju, seveda boječe za hrbtom. Tako dekle je cokla v svojem krožku; zavira in izpodkopa. Brž so strahčice in delo je težko, zastaja, veselje mineva članice, zlasti odbornice — kmalu bo padlo kakor slana na vso kongregacijo in jo zamorilo. Treba si je privzgojiti duha vdanosti, tudi resnične ponižnosti in seveda tudi — poguma: da poveš pravemu, to je odboru ali kar voditelju. Nergave zabavljače, ki duha Marijine kongregacije niso nič razumeli, je treba čimprej odsloviti, če nam je za dobro kongregacijo. Zelo pazimo na to. Saj celo doma ne sme biti kongreganistinja nikdar mežava ali nergava. Ako resno skrbi za posvečenje same sebe, se bo trudila tudi za vedro ljubeznivost do vseh ljudi.

To so drobtine, ki znajo komu koristiti. Zato naj bodo ob našem prazniku tudi zapisane.

Franja Golob:

Pred Njo

Veliko hrepenenje je bilo tistikrat v mojem srcu, ko je moja noga, od nečesa tajnega gnana, krenila k Njenemu oltarju. S povešeno glavo sem obstala in molila z ognjem vse svoje duše. Oči nisem mogla dvigniti, da bi ji pogledala v obraz. Končno pa me je zmoglo, da sem dvignila glavo.

Vsako potezo Njenega obraza je natanko osvetljevala luč, ki je gorela pod stropom. Do dna duše me je presunilo, ko sem se zazrla v te skrivnostne črte, ki jih je trpljenje zarisalo. V njih sem brala bridkost zaradi Sina, ki Ga je mrtvega držala v naročju, trpljenje zaradi Njegovega trpljenja in žalost zaradi naših grehov, ki so ji Sina križali.

Dolg sem zrla v Njeno lice.

...blagoslovljena si med ženami... Da, s trpljenjem bogato obdarjena, tako zelo blagoslovljena!

Iskala sem ji v obrazu, v očeh, na ustnah. Tiho hrepenenje sem doznala. Zeljo in prošnjo, da bi že bila za vedno ob Sinu, in da bi se nikdo ne pogubil, ampak da bi se vsi rešili. Da bi se vsi rešili...

Se sem skušala brati v Njenem obrazu. In glej, tiho vdanost sem razbrala. Tisto tiho vdanost, ki je rekla nekoč: »Glej, dekla sem. Zgodi se.« In še je sevalo z lica usmiljenje, ki je Sina prosilo: »Glej, vina nimajo.« — Toliko polnosti vsega dobrotnega sem doznala, da mi je duša plaho vztrepetala ob misli: In ti? Kaj je s teboj?...

Sklonila sem glavo... Tedaj pa, kot da me je Njena mehka dlan pobožala kakor rajna mati nekoč, in kot da so Njene ustnice zašepetale odpuščanja in usmiljenja polno: »Otrok moj...«

Šla sem od Njenega oltarja s sliko Njenega obraza v duši. In moja bol ni bila več težka in silna in bridka do neznanosti. Zazdelo se mi je, kot da je vzšla na obzorju nova zarja in zašepetala sem edino besedo »Fiat«.

NASVETOV BI RADE

V. M., Kranj: Kaj sodite o čudežu, ki se je zgodil letos na Brezjah? Saj vam je znano ozdravljenje deklice Tončke Krajnik iz Godešič?

Kaj sodim jaz? Pravico in dolžnost soditi imajo zdravniki in Cerkev. Dokler ti ne ugotovijo čudeža, je naša dolžnost molčati. Brez dvoma so čudeži možni. Konvertit Copče je napisal o čudežih tole: »Čudeži! Kadar sem slišal to besedo, sem se zasmel. Ker nikdar nisem videl na lastne oči čudeža, sem ga zanikal. Nisem ravnal razumno! Če biva Bog (in o njegovem bivanju nisem dvomil), je vsemogočen Stvarnik vidnih in nevidnih stvari. Umevno, da ima absolutno oblast nad fizičnimi zakoni.« Doktor Necchi je pred

nekaj leti podal v Milanu tole izjavo: Brezverni zdravniki nočejo priznati niti enega čudeža. Zakaj? Če bi ga priznali, bi se morali odreči pozitivizmu. Tega pa nočejo, ker jih je sram, da bi postali »klerikaleci!«

Dolžnost zdravnikov je, da strokovno presodijo bolezen. Marsikatera bolezen se lahko ozdravi z naravnimi sredstvi. Če je težka bolezen hipno prenehala in takoj nastopilo popolno ozdravljenje, je to pač pojav, ki ga zdravniki lahko ugotovijo. Pravijo, da je ozdravljena Krajnikova imela težko bolezen, ki se zove »Dystrophia musculorum progressiva« in se javlja v nabreknenju živčnih vlaken. Razsodbo glede bolezni in ozdravljenja imajo torej v rokah zdravniki. Cerkev zahteva strogo in natančno preiskavo. Počakajmo torej, da se zadeva pojasni!

Pierre l'Hermitte.

V pariških predmestjih živi župnik msgr. Edvard Loutil, ki je kot pisatelj in časnikar znan pod pseudonimom Pierre l'Hermitte. Letos je ta preprosti, silno naobraženi mož, ki do dna pozna vso vlemestno bedo, izpolnil 75 let.

Vsako nedeljo priobčuje v pariškem listu »Croix« uvodne članke, ki jih Francozi silno radi čitajo. Tudi ve že poznate tega pisatelja po lepih prevodih (Dekle z zaprtimi očmi). Prinašamo njegov razgovor s Parizanko, ki ga je objavil v »La Croix da Dimanche« 31. julija 1927. leta.

V njegovi fari je živela dama, ki ni nikdar stopila v cerkev, pač pa je na ulici spoštljivo pozdravljala gospoda kurata. Nekega dne ga ustavi na cesti. Preplašena mu pripoveduje: »Gospod kurat! Pojdite hitro z menoj; Videli boste nekaj nezaslišanega. Dva avtobusa razdivjanih komunistov dirjata iz predmestja. Divjaki nosijo v rokah rdeče zastave in tulijo internacionalno himno. Nekaj nezaslišanega, vam pravim!«

Toda jaz (piše Pierre), stari mornar na svetovnem morju, sem ostal miren, dasi mi je prizor trgjal srce. Dejal sem gospe: »Vse, kar se godi, je logično!«

»Kako logično?«

»Če ni Boga, ni duše, ni večnosti, če ni ne dobrega, ne zla, imajo komunisti ne enkrat, temveč tisočkrat prav!«

»Pa vendar — Bog je!«

»Tako? Bog je. Toda doslej vas nisem slišal nikdar moliti in nikdar nisem videl, da bi stopili v cerkev.«

»Toda, oprostite! Jaz imam Boga po svoji zamisli!«

»Po svoji zamisli? Seveda: Vaš Bog je denar in komodno življenje. Isto vero imajo lahko tudi zločinci in komunisti.«

Nekaj dni kasneje sem srečal isto gospo na ulici.

»Kdaj odpotujete, gospod kurat?«

»Ne vem.«

»Torej vas lepo pozdravim! Jaz bom odpotovala jutri z vlakom ob 9.«

»Zvečer?«

»Bog varuj, zvečer! Nočem, da bi me pobili. Kaj ne čitate časopisov?«

»Pač, čitam.«

»Torej vam je dobro znano, da te bestije kradejo, kar jim pride pod roko. Za 600 frankov so ubili očeta osmih otrok.

Nobenega poštenja ni več na svetu. Življenje človeško je naprodaj!«

Tedaj pa, čeprav se imam za olikanega človeka, se nisem mogel premagati. Izbruhnil sem v krohoto pred očmi preplašene dame.

»Pravite, da ni več poštenja na svetu? In kdo je temu kriv? Vi ste krivi, gospa, in z vami delijo krivdo vsi, ki so vam enaki! Ponavljam, krivdo nosite vi. Prištevate se k boljšim stanovom, tistim, ki vodijo človeštvo, k tistim slojem, ki bi morali biti sol, kvas, luč vsem ostalim. Kakšen zgled dajete vi vašim sosedom, vašim domačim, vašim vratarjem, deklam? Povsod kažete žalosten zgled, kakšen bi kristjan ne smel biti. Kako morete torej vi zahtevati, da ima ljudstvo vero, če vi sami nič ne verujete? Ljudstvo se ravna po vaših zgledih!«

Če torej ljudstvo nima nobene vere, zakaj zahtevate, da bi respektiralo, recimo: vaše kovčge, uhane v vaših ušesih, vašo kožo? Vsaka reč se kaznuje, gospa, če ne tu, pa tam gori! Kadarkoli vidim, da greste iz vaše bogate hiše, in mislim, da boste morali enkrat polagati račun pred Bogom — verjemite, gospa, vedno si čestitam, da nisem v vaši koži!«

● P A R V E S E L I H

Iz življenja raztresenih profesorjev:

Profesor Kozinus je stopil v tramvaj. Zagledal je nekoga, ki mu je bil zelo podoben. Nagloma se obrne in vzklikne: »Pardon! Saj sem že tu, zato grem lahko nazaj.«

Stari šolnik Janez Cvek pride iz šole domov. Medtem je njegova žena dobila drugo služkinjo. Profesor pozvoni. Nova dekla pride odpirat. Stari učenik jo debelo gleda in vpraša: »Oprostite, ali ne stanuje tukaj profesor Janez Cvek?« — »Stanuje, pa ga še ni doma!« je odgovorila novinka. »Dobro, bom pa počakal!« je mirno odvrnil profesor Janez. Sedel je pred vrata in potrpežljivo čakal, dokler ga ni vsega prezeblega našla njegova milostljiva.

Zima je prišla. Gospod Loputnik je vzel sanke in šel na Golovec. Junaško se prisanka do vznožja hriba. Naenkrat vstane in začudeno zakliče: »Tri sto zelenih! Sanke sem pa na vrhu pozabil!«

»Naša Zvezda«, list za dijakinje. Izdaja jo škofijsko vodstvo DMK v Ljubljani (predstavniki in odgovorni urednik dr. T. Klinar). Izhaja dvakrat na mesec in stane za skupna naročila letno 7 din, za ločene ulice 12/II (Ljudski dom). Prispevki naj se pošiljajo na uredništvo (Poljanski nasip 52). Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (Karel Čeč).